

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

AWW 1993/66

UITSpraak

in het geding tussen:

Ch.A.M. S, wonende te A, eiseres,

en

het bestuur van de Sociale Verzekeringsbank, gedaagde.

I. ONTSTAAN EN LOOP VAN HET GEDING

Bij brief van 25 september 1992 -die in kopie aan deze uitspraak is gehecht- is vanwege gedaagde aan eiseres kennis gegeven van de beslissing om haar met ingang van 1 december 1990 een weduwenpensioen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet (hierna: AWW) toe te kennen.

Het beroep van eiseres tegen die beslissing is door de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam bij uitspraak van 16 april 1993 ongegrond verklaard. De eerste rechter heeft daarbij die beslissing gelezen als verzocht door gedaagde bij schrijven van 11 januari 1993, onder overweging dat het hier een kennelijke verschrijving in de oorspronkelijke beslissing betrof.

Eiseres is bij gemachtigde mr. R.F. Walboom, werkzaam bij Trident Consultants B.V. van die uitspraak in hoger beroep gekomen hetwelk strekt tot vernietiging van die uitspraak en die beslissing voorzover daarbij aan eiseres eerst met ingang van 1 december 1990 een AWW-pensioen is toegekend in plaats van met onbeperkt terugwerkende kracht vanaf de datum van overlijden -op 17 oktober 1979- van haar ex-echtgenoot.

Desgevraagd heeft gedaagde nog nadere stukken aan de Raad doen toekomen.

Het geding is behandeld ter terechtzitting van de Raad van 15 april 1994, waar eiseres in persoon is verschenen, bijgestaan door mr. Walboom voornoemd, en waar voor gedaagde is opgetreden C.J. Siemerink, werkzaam bij de Sociale Verzekeringsbank.

II. MOTIVERING

Met ingang van 1 januari 1994 is de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in werking getreden en de Beroepswet gewijzigd. De in dit kader gegeven wettelijke regels van overgangsrecht brengen echter mee dat op het onderhavige hoger beroep moet worden beslist met toepassing van het procesrecht zoals dat luidde voor 1 januari 1994, behoudens wat betreft de mogelijkheid van vergoeding van proceskosten, als geregeld in artikel 8:75 van de Awb.

De Raad gaat uit van de feiten, die door de eerste rechter in aanmerking zijn genomen. De Raad zal voorts de bestreden beslissing op dezelfde gronden als de eerste rechter lezen zoals door gedaagde verzocht bij schrijven van 11 januari 1993. In geding is of de in die beslissing vervatte weigering om het AWW -pensioen van eiseres eerder dan op 1 december 1990 te doen ingaan, in rechte stand kan houden. De eerste rechter heeft die vraag bevestigd beantwoord. De Raad overweegt het volgende.

Het geschil spitst zich vooreerst toe op de vraag of zich hier voordoet een bijzonder geval (als bedoeld in artikel 25, lid 5 van de AWW), waarin gedaagde de bevoegdheid heeft om af te wijken van lid 3 van dat artikel ingevolge welke bepaling het pensioen niet vroeger kan ingaan dan een jaar voor de eerste dag der maand, waarin de aanvraag (in het onderhavige geval op 19 december 1991) werd ingediend. Gedaagde heeft hier zodanig bijzonder geval aanwezig geacht, in aanmerking genomen enerzijds dat de Gemeentelijke Sociale Dienst (hierna: GSD) eiseres ter zake onvolledige voorlichting had verstrekt, waaraan eiseres redelijkerwijze niet had hoeven twijfelen, anderzijds gelet op de onbekendheid van eiseres met de AWW -rechten, voortvloeiende uit de bijzondere bepalingen met betrekking tot zogenoemde pseudo-weduwen (te weten ter zake van het overlijden van de ex-echtgenoot).

De Raad heeft onvoldoende aanleiding kunnen vinden om dit standpunt voor onjuist te houden. Derhalve was gedaagde bevoegd te achten om aan de toekenning verder terugwerkende kracht te verlenen dan een jaar voor de aanvraag. Niettemin heeft gedaagde bij de bestreden beslissing geweigerd om aan de toekenning bedoelde verdere terugwerkende kracht te verlenen. In het kader van de hier aan de orde zijnde bevoegdheidshantering overweegt de Raad het volgende.

Bij de hantering van deze bevoegdheid heeft gedaagde een beleid ontwikkeld dat inhoudt dat toekenning met een langer terugwerkende kracht dan een jaar geschiedt in gevallen, waarin het van hardheid zou getuigen om van deze bevoegdheid geen gebruik te maken. Bij dat beleid kan de financiële positie of behoeftigheid van de pensioengerechtigde een rol spelen, veroorzaakt door hoge kosten of schuldverplichtingen, aangegaan in de periode nadat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet -het overlijden van de ex-echtgenoot- en voor de indiening van de aanvraag zonder dat deze hoge kosten of schuldverplichtingen op enigerlei wijze zijn gecompenseerd. Een en ander leidt tot een terugwerkende kracht van maximaal drie jaren. In zeer bijzondere gevallen waarin zich exceptionele omstandigheden voordoen, kan met volledig terugwerkende kracht worden toegekend tot de datum waarop volgens de wet het pensioenrecht had kunnen ontstaan, met een langer terugwerkende kracht dan drie jaar. Dit geldt bijvoorbeeld in gevallen waarin het uitvoeringsorgaan verzuimd heeft de aanvragen ambtshalve te benaderen of ambtshalve een pensioenaanvraag toe te kennen of te bevorderen, terwijl dit in identieke gevallen gebruikelijk is. In geval van een negatieve uitkomst van de toetsing aan dit beleid wordt klaarblijkelijk tot slot de situatie van de uitkeringsgerechtigde nog op haar eigen merites beoordeeld, en bezien of er gronden zijn om te haren gunste van de bovenbedoelde criteria af te wijken. De Raad acht dit ten tijde van de bestreden beslissing door gedaagde gevolgde -en in een brochure van december 1991 weergegeven- beleid in zijn algemeenheid aanvaardbaar -in aanmerking genomen de beperkte toetsing die de Raad in gevallen als het onderhavige toekomt- en deelt niet de opvatting van eiseres dat gedaagde bij zijn beleidsvorming veeleer had dienen aan te sluiten bij de veel oudere circulaire van de voormalige Vereniging van Raden van Arbeid van 15 februari 1972. Aan de Raad is niet gebleken dat in de periode dat eiseres -met ingang van 11 november 1987- van de GSD een uitkering ontving ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW), sprake was van hoge kosten of schuldverplichtingen als bovenbedoeld, veroorzaakt door het overlijden van de ex-echtgenoot.

De Raad merkt op dat deze IOAW-uitkering in zekere zin een compensatie heeft geboden voor het achterwege blijven van een AWW -uitkering, immers, beide uitkeringen bevinden zich op hetzelfde (netto) minimum-niveau, terwijl indien wel een AWW -uitkering wordt verstrekt, een IOAW-uitkering achterwege pleegt te blijven. De van de zijde van eiseres berekende vordering in het onderhavige geding strekt zich overigens niet uit over deze

IOAW-periode. mede in aanmerking genomen de tussen partijen niet in geschil zijnde terugvorderings- of verrekeningsmogelijkheden van de GSD.

Met betrekking tot de daaraan voorafgaande, wel in de vordering van eiseres betrokken periode, waarin verder terugwerkende kracht dan drie jaren aan de orde is, legt gedaagde klaarblijkelijk strengere maatstaven aan (dan met betrekking tot een periode van maximaal drie jaren terugwerkende kracht), in gedaagdes beleid aangeduid als exceptionele omstandigheden in zeer bijzondere gevallen. In die zin heeft gedaagde klaarblijkelijk niet opgevat de omstandigheid dat eiseres gedurende enige jaren na het overlijden van haar echtgenoot hogere bedragen dan voorheen ten koste heeft gelegd aan hun dochter Petra -ten tijde van dit overlijden 17 jaar oud en als schoenverkoopster werkzaam tegen een jeugdloo- hetgeen eiseres heeft kunnen opvangen -zonder dat dit kennelijk tot behoefte harerzijds leidde- door bij haar werkgever, de ADM, in (beter betaalde) ploegendienst te gaan werken.

Gedaagde heeft voorts met name niet aanwezig geacht de in zijn beleid als voorbeeld genoemde exceptionele omstandigheid. dat gedaagde verzuimd heeft de aanvragen ambtshalve te benaderen of ambtshalve een pensioenaanvraag toe te kennen of te bevorderen. terwijl dit in identieke gevallen gebruikelijk is. De Raad acht aanvaardbaar, dat van dit laatste slechts kan worden gesproken, indien de ex-echtgenoot op een of andere wijze in gedaagdes administratie voorkomt, waarvan in het onderhavige geval kennelijk niet is gebleken. Ook overigens kan naar 's Raads oordeel niet worden gezegd dat gedaagde door aan de onderhavige toekenning geen verdere terugwerkende kracht te verlenen dan in feite geschied, een beslissing heeft genomen waartoe hij in redelijkheid niet heeft kunnen komen, danwel anderszins in strijd heeft gehandeld met algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Derhalve komt de aangevallen uitspraak voor bevestiging in aanmerking en bestaat geen aanleiding om toepassing te geven aan artikel 8:75 van de Awb. Mitsdien wordt beslist als volgt.

III. BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep,

Recht doende:

Bevestigt de aangevallen uitspraak.

Aldus gegeven door mr. N.J. Haverkamp als voorzitter en mr. H.J. Grendel en mr F.P. Zwart als leden, in tegenwoordigheid van L.J. van Krimpen als griffier.

Uitgesproken in het Openbaar op 26 mei 1994 door voornoemde voorzitter, in tegenwoordigheid van voornoemde griffier.

(get.) N.J. Haverkamp

(get.) L.J. van Krimpen

26 mei 1994